

INDUSTRI PARK NYTT

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRI PARK

NR5 - 2020



F.v.: Jon Øverdal, Miras; Roger Skjellhaug, arbeidsleder Miras Hydraulikk; Jørn Hanssen, Mo Fjernvarme; Ole Martin Nerdal, Miras.

- ALT ETTER PLANEN

Mo Fjernvarme har oppgradert deler av rørnettets sitt og lagt fjernvarme-traseen over valseverkstaket i bakken. Nå fjernes siste rest av den gamle infrastrukturen, et oppdrag Miras Hydraulikk fikk totalentreprisen på.

SIDE 6-7

- 4-5** Tar i bruk ny teknologi i driften
- 8-9** ACT får ARENA-Pro status
- 10-11** Industrivernet øver digitalt
- 12** Søk om sponsormidler
- 14-15** Økonomisk berg- og dalbane

CIRCLE 
MO | RANA

SpareBank 
NORD-NORGE

serit 
Smart IT. God jobbdag.

TESS
TEKNISK FAGHANDEL
TESS Mo Industripark • Tlf.: 75 12 67 50

MO FJERNVARME
leverandør av miljøvennlig varme

ID REKLAME

 **Frost Kraftentreprenør**



Informasjonsavisen for Mo Industripark har byttet navn fra Gule Sider til IndustriparkNytt! Avisen kommer også i nytt utseende. Ris, ros og tips kan sendes til tonje.nermark@mip.no.

INFORMASJONSAVIS FOR DISSE BEDRIFTENE:

AGA Kantinedrift og Catering AS, AVANTI engineering AS, Braathe Gruppen, Celsa Armeringsstål AS, Ferroglobe Mangan Norge AS, Elkem Rana AS, Harsco Environmental, Helse & Sikkerhet SA, Industriprosjekt AS, Inventum RTD AS, KIS Nord AS, avd. Mo, Kvarøy Smolt AS, Kunnskapsparken Helgeland AS, Miljøteknikk Terrateam AS, Miras Solution AS, Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark AS, Mo Industritransport AS, MOMEK Group AS, MoTest AS, Norsk Ildfast Gjenvinning Drift AS, PricewaterhouseCoopers AS, Rana Gruber AS, Rana Industriterminal AS, Rana Utvikling AS, Relacom AS, Siemens AS, Industry Solution Division, SINTEF Norlab AS, SMA Mineral AS, TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt vedlikehold AS, ID Reklame, Østbø Rana AS

I REDAKSJONEN MIP INFO:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen, Jan Gabor og Tonje Nermark

Tekst, foto og design: MIP Info Trykk: ID Reklame

Tips kan sendes til: tonje.nermark@mip.no

Norsk industris fremste konkurransefortrinn, god tilgang på grønn kraft, er i ferd med å forsvinne.

KRAFTTILGANG OG INDUSTRIBYGGING – EN GLEMT SAMMENHENG

De fleste politiske parti i Norge har skjønt at vi må ta samfunnet vårt i en grønnere retning, og her er industrilandet Norge godt skodd. Men dagens politikere og statlige selskaper synes samtidig å ha glemt at den nye industrien krever energi. Masse energi. Energi vi ikke har i dag.

Behovet for elektrifisering, hydrogensatsing og karbonfangst for å lykkes med det grønne skiftet diskuteres høylytt for tiden, noe som er svært gledelig. Det samme gjelder Norges gode mulighet til å ta en posisjon innenfor batteriverdikjeden og datasenterdrift. Men sammenhengen mellom energien som den nye industrien vil kreve og økt energiproduksjon, mangler fullstendig. Og dette energibehovet kommer på toppen av behovet som oppstår når vi etter hvert elektrifiserer hele samfunnet. Det gir stor grunn til bekymring.

Det at vi har uante mengder kraft til fri disposisjon i Norge, er en myte som må adresseres. Statkraft, NVE, Prosess21 og kraftforedlende industri med flere har for lengst vært ute og advart om at vårt såkalte kraftoverskudd snart er spist opp. Dersom politiske partier ikke lytter til eksperter i sitt eget embetsverk, energinæringen eller industrien, hvem lytter de til da og hvordan skal egentlig Norge dekke sitt behov for kraft i fremtiden? La oss håpe det er solide kilder og ikke useriøse interesseaktører med skremselspropaganda som virkemiddel, som blir faktagrunnlaget for politikerne når beslutningene tas.

Når mandatet til Statkraft historisk har gått fra å legge til rette for industrireising og skape arbeidsplasser og verdier for storsamfunnet i Norge, til å drive butikk på norsk kraft for å maksimere utbyttet til sine eiere, staten Norge, oppstår det problemer. Satsing på kraftutbygging i Norge er blitt nesten helt frikoblet industriutvikling. Vi har glemt vår industrihistorie når kraftoverskuddet selges for profitt. Det er på tide med en tydeligere kobling mellom industribygging og kraft igjen!

Norge har tatt en posisjon globalt når det kommer til å eksportere grønne industriprodukter. Men eksportunderskuddet vårt øker stadig, uten at fokuset rettes tilstrekkelig på hvordan vi kan øke eksporten fra landbasert industri for eksempel, en sektor som gjennom historien har levert over landegrensene våre i stort monn. Ambisjonene om at Norge skal bli verdensledende på ny grønn industri harmonerer også dårlig med den samtidige kunnskapsløse innstillingen til hvordan vi skal høste vår fornybare energi for å forsyne den nye industrien, og elektrifiseringen av samfunnet, med nødvendig kraft.

Jeg etterlyser en opplyst energidebatt i Norge hvor det går klart frem hvor energien vi trenger fremover skal komme fra når vi sier nei til landvind, nei til utbygging av nye vassdrag og tilsynelatende nei til atomkraft ved at vi ikke tør å ta debatten. Alle partier som mener noe om både dagens og fremtidens industri må også ha med seg energispørsmålet i sin politikk. Noe annet blir rene utopiske vrangforestillinger som ikke har rot i virkeligheten.

Norsk industris fremste konkurransefortrinn med god tilgang på grønn kraft er i ferd med å forsvinne. Imens sier vi nei til prosjekter innen fornybar energi som vind, som kan øke tilgangen på nettopp dette. Hvor lenge tør vi å la være å ta energidebatten her til lands når vi vet at tilgang på energi danner grunnlaget for industriarbeidsplasser og dermed vår felles velferd?



Mo Industripark as



F.v.: Data Analyst i CELSA,
Mubashra Sadaqat og
opplærings-/HMS-koordinator
Tore Aasen.

”
Vi sparer både tid og penger på å
kunne kommunisere i sanntid med
personell som sitter langt unna, som
vanligvis ville tatt turen hit til Mo i Rana.



Tore Aasen håper å få til et kompetansenettverk i
industriparken etter hvert med andre bedrifter som
vil utforske eller allerede er i gang med utforskning
av MR-briller for å dele på erfaringer og utveksle
kunnskap om mulighetene slike verktøy gir.



HoloLens 2 montert
på hjelm. Utgaven
Celsa bruker ute i
verket har også
hørselvern og
hakestropp for
ekstra sikkerhet.

Mubashra er fornøyd
med å få være med
på utprøvingen av det
nye verktøyet. Hun gir
MR-brillene tommel opp.

TAR I BRUK MIXED REALITY- BRILLER I DRIFTEN

Celsa Armeringsstål er blant bedriftene i Mo Industripark som stadig tar grep for å prøve ut ny teknologi. HoloLens 2 er deres nyeste verktøy som allerede har kommet godt med i en tid hvor korona har lagt begrensninger for reising.

OM DET NYE VERKTØYET

HoloLens 2 er såkalte mixed reality-briller, eller hodesett, som kombinerer det man

ser i virkeligheten med digitale verktøy for å produsere nye miljøer og visualiseringer, der fysiske og digitale objekter eksisterer samtidig og samhandler i sanntid. Mixed reality (MR)-teknologien er på mange måter en videreutvikling av teknologi som AR, Augmented Reality og VR, Virtual Reality, som har vært på markedet i mange år allerede og er mye brukt innen videospill og gaming samt trening og simulering. Bygg og anlegg har for eksempel tatt sistnevnte i bruk for simulering i bygg under oppføring.

NYE BRUKSOMRÅDER

HoloLens 2 består gjerne av et hodemontert display som formidler lyd og bilde og som styres av bevegelsessporingsensorer. Flere aktører i industriparken utforsker nå mulighetene knyttet til MR-briller, og Celsa er en av dem.

Bedriften hadde en demo av MR-brillen Trimble XR10 med HoloLens 2 i sommer takket være god fasilitering av Torger Lofthus, som også bisto med å skaffe til veie to stk. HoloLens 2 montert på hjelm da Celsa bestemte seg for å kjøpe inn utstyret.

Tore Aasen, som er opplærings-/HMS-koordinator i Celsa, ble prosjektansvarlig og involverte raskt Data Analyst Mubashra Sadaqat i jobben med å teste ut det nye verktøyet.

– Vi samarbeider om det lille prosjektet vårt. Før jeg gikk på ferie fikk Mubashra brillene og da jeg var tilbake hadde hun allerede satt seg godt inn i funksjonaliteten. Hun er veldig flink og tar alt sånn her raskt. Jeg er jo av den gamle skolen, så det går litt saktere med meg, smiler Aasen.

INNOVERER DRIFTEN

Mubashra er opprinnelig fra Pakistan men har bodd i Norge siden august 2017. Hun har en master i Applied Computer Science fra Høgskolen i Østfold og har jobbet i Celsa siden sommeren 2019. Hun hadde ikke vært borti MR-briller tidligere, men synes det er veldig spennende.

– Jeg er veldig takknemlig for at jeg ble utvalgt for å ta i bruk dette i Celsa. Noen i parken bruker allerede HoloLens 1 men vi er de eneste jeg vet om som bruker HoloLens 2. Det er spennende å være med på å innovere bedriften, og konsernet faktisk. Vi er første verk i Celsa Group som tar dette i bruk, forteller Mubashra.

STOR RESSURS

Den nyutdannede data analytikeren er allerede en stor ressurs i Celsa og bidrar til at bedriften raskt har kunnet ta i bruk verktøyet.

– Mubashra har mer ro for å forske ut mulighetene for bruk. Hun lærer meg masse og slik deler vi på å få rullet ut dette verktøyet hos Celsa. Dette er blitt en del av driften vår nå og brillene har for eksempel vært brukt under den pågående ovnsrevisjonen i valseverket. Vi sparer både tid og penger på å kunne kom-

munisere i sanntid med personell som sitter langt unna, som vanligvis ville tatt turen hit til Mo i Rana, forklarer Aasen.

”
Det er spennende å være
med på å innovere
bedriften.

NY FUNKSJON

Data analyst er en ny funksjon i Celsa for optimalisering av drift.

– Estimering, prediksjon og optimalisering av driften er essensen i stillingen min. Jeg får støtte av Celsa Group sentralt som allerede har et fokus på disse tingene og for eksempel IIoT, industrial internett of Things, gjennom konsernressurser, og nå har vi enda større muligheter her lokalt. Jeg lærer mye av mine kolleger. Det er også veldig gøy å også få mulighet utforske dette nye verktøyet, og jeg har fått stor tillit til å finne ut av ting. Man kan

jo både bruke stemme, øyne og hendene for å navigere med HoloLens 2, så det tar litt tid å bli vant til, men det er bare gøy, sier data analytikeren.

UBEGRENSEDE MULIGHETER

Både Tore og Mubashra er allerede begeistret for det nye nyttige verktøyet.

– Det er nærmest uendelig mange muligheter for bruk. Om få år bruker kanskje alle arbeidere ute i verket noe lignende. Utsytret er utviklet av Microsoft, noe som gjør at det er kompatibelt med IT løsninger vi allerede bruker. Begrensninger finnes ikke, det er bare fantasien som setter grenser for bruk, mener jeg. Dette er fremtiden, påpeker Aasen.

Mubashra er helt enig, og er glad for at hun har havnet i nettopp en bedrift som Celsa.

– Jeg er blitt tatt veldig godt imot og jeg får masse støtte, både med mine vanlige arbeidsoppgaver og med å bli kjent med MR-brillene. Celsa er en topp arbeidsplass. I starten syntes jeg det høytet litt rart ut med slagordet Celsa family, men Celsa tar virkelig vare på sine ansatte og det føles akkurat som en familie. Jeg trives veldig godt her og gleder meg til fortssettelsen, avslutter Mubashra.

F.v.: Jon Øverdal, Miras; Roger Skjellhaug, arbeidsleder Miras Hydraulikk; Jørn Hanssen, Mo Fjernvarme; Ole Martin Nerdal, Miras.

LUFTIG PROSJEKT FULLFØRT

Det siste året har Mo Fjernvarme oppgradert deler av rørnettet sitt og lagt fjernvarme-traseen over valseverkstaket i bakken. Nå fjernes siste rest av infrastrukturen over valseverktaket, et oppdrag Miras Hydraulikk fikk totalentreprisen på.

NØDVENDIG OPPGRADERING

Deler av rørtassen til Mo Fjernvarme har gått over valseverktaket siden 1986 da grovmeovnen tilhørende Rautaruuki Profiler tidligere var påkoblet her. Prosjektleder i Mo Fjernvarme, Jørn Hanssen, forteller at det var på tide med en oppgradering av rørnettet.

– Rørene her er jo 34 år gamle nå og vi har opplevd noen lekkasjer tidligere. Grovmeovnen er jo også borte nå, og traseen lagt i bakken slik at de er skjermet for vær og vind. Vi har nå også oppgradert til en større rørdimensjon slik at vi har god kapasitet også i fremtiden, forklarer Hanssen.

LOKAL KUNNSKAP

Miras Hydraulikk fikk oppdraget med å fjerne den fysiske infrastrukturen på valseverktaket etter en anbudsrunde tidligere i år. Rørene over tak ble kappet og klargjort for nedløfting ved hjelp av helikopter.

OM MO FJERNVARME

- Fjernvarmeaktiviteten på Mo startet i 1985
- Produerte 89,1 GWh fjernvarme i 2019
- Grunnlaget for fjernvarmeproduksjonen er overskuddsenergi fra prosessbedriftene i Mo Industripark.
- 32 km fjernvarmetrase fra industriparken og rundt hele byen
- 4 ansatte

– 660 meter rørstrekk (1320 meter rør) ble løftet ned. Dette var en stor jobb som vi har planlagt i etapper. Nå er det kun noe taktekkung som gjenstår. Vi har også selv sagt fullt fokus på sikkerhet, og koordinering med andre berørte aktører har også vært sentralt, men det har gått fint, forteller arbeidsleder Roger Skjellhaug i Miras Hydraulikk, som også er prosjektleder for dette oppdraget.

Godt samarbeid er også viktig for at jobben utføres sikkert

MYE HELIKOPTERAKTIVITET

Rundt 100 helikopterløft ble gjennomført i uke 44. Operasjonen gikk etter planen.

– På grunn av sikkerhet og hengende last måtte all trafikk under de forhåndsdefinerte løftekorridorene stanses mens løftene pågikk. Midtnorsk Helikopterservice utførte en meget bra jobb for oss, Presisjonsløfting. forteller Skjellhaug.

GOD KOORDINERING

Da mange aktører ble påvirket av dette, har koordinering vært avgjørende.

– Vi holdt på med gravearbeid tidligere i år og i fjor, som påvirket Celsa, MIT, Linde og andre. Men vi har hatt god dialog og koordinering hele veien. Løftejobben gikk også etter planen, og nå er det bare litt som gjenstår, fjerning av rørstøttebukker og taktekkung etter disse. Så vi er godt fornøyd med hele prosessen med flytting av traseen, forteller Hanssen i Mo Fjernvarme.

Det er Roger Skjellhaug helt enig i.

– Planlegging med Norconsult og alle berørte og ellers involverte parter, som for eksempel Ice Drift som har utført alle kranbiloppdragene i denne jobben, har gått veldig bra. Godt samarbeid er også viktig for at jobben utføres sikkert, sier Skjellhaug.

KREATIVE PROBLEMLØSERE

Miras har gått grundig til verks for å løse oppdraget på valseverktaket.

– Vi må ofte være litt kreative for å løse de oppdragene vi får ved for eksempel at vi av og til må lage vårt eget utstyr, i tillegg til å løse uventede utfordringer som dukker opp underveis. Våre ansatte takler slikt svært godt og jeg mener Miras generelt er gode problemløser, skryter Skjellhaug.

Selve løfteoperasjonen kom i tillegg til jobben som allerede ble gjort på valseverktaket tidligere i år.

– Vi har i sommer revet et lite hus med ekspansjonstanker, varmevekslere og litt



Prosjektleder i Miras Hydraulikk, Roger Skjellhaug er fornøyd med prosessen.



Tversnitt av fjernvarmerørene som nå er fjernet. Det innerste stålrøret ble avmantlet og kappet med stikksag for stål for å hindre varmeutvikling.



1320 meter fjernvarmerør likt det sorte røret i forgrunnen ble løftet ned. Her sammen med CO-gass nettet (grå store rør) i bakgrunnen.

annet utstyr som var koblet til fjernvarmesystemet og løftet ned en del av det vertikale rørstrekket med kranbil allerede. Etter at rørene nå fjernes skal også fundamentene tas bort og valseverktaket tekkes der støttebukkene har stått, forklarer Skjellhaug.

SIKKER LEVERANSEN

Oppdragsgiver Mo Fjernvarme forteller at rørene skal resirkuleres.

– Kjernen av stål resirkuleres og det samme gjelder den ytterste plastkappen. Men mellomstikket av isolasjonsskum må behandles som spesialavfall, så her må vi finne en kreativ løsning for å skille de tre lagene. Men det er jeg sikker på at vi finner sammen med underleverandører, smiler Hanssen.

Oppgraderingen av fjernvarmenettet er viktig for fremtidig leveranse.

– Vi vedlikeholder og oppgraderer fjernvarmenettet jevnlig slik at vi har stabil og god leveranse av fjernvarme til Mo i Rana også i fremtiden. I dag er 185 næringsbygg, kommunale bygg, skoler, omsorgsboliger, sykehjem, sykehus, borettslag og idrettsarenaer som er påkoblet fjernvarmenettet. Det er jo kortreist og miljøvennlig overskuddsenergi som byen nyter godt av, som vi jobber kontinuerlig for å sikre stabil leveranse på, avslutter prosjektlederen.



Midtnorsk Helikopterservice utførte en meget bra jobb for oss, Presisjonsløfting, forteller Skjellhaug.



OM MIRAS HYDRAULIKK

- Startet i 1989
- En del av Miras-konsernet som lokalt består av Miras Solutions, Miras Elektro, Grotnes Steel og Miras Hydraulikk.
- Miras Hydraulikk er problemløser og leverer tjenester innen fagområdene hydraulikk, pneumatikk, industrirør og mekanisk vedlikehold til blant andre landbasert prosessindustri, produksjonsbedrifter, kraftbransjen, havbruksnæringen, maritime næringer og transportnæringen.
- 20 ansatte

NASJONAL SATSING PÅ INDUSTRIELLE LØFT I NORD

19. november ble det klart at Arctic Cluster Team – ACT er tatt opp som ARENA Pro klynge fra 2021 i det nasjonale klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters (NIC). NIC er et statlig finansiert klyngeprogram som skal bidra til verdiskaping gjennom bærekraftig innovasjon.

I dag ble det klart at Arctic Cluster Team – ACT er tatt opp som ARENA Pro klynge fra 2021 i det nasjonale klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters (NIC). NIC er et statlig finansiert klyngeprogram som skal bidra til verdiskaping gjennom bærekraftig innovasjon.

GOD VEKST

Arctic Cluster Team (ACT) ble tatt opp i det nasjonale klyngeprogrammet i 2017, og har i ARENA-perioden vokst fra 40 til over 80 partnere. ARENA-prosjektet avsluttes 31.12.2020, og ACT søkte derfor om opptak som ARENA Pro-klynge for å videreføre klyngeprosjektet.

Skal vi klare de store omstillingene som et grønt skifte vil kreve må vi samarbeide.

SPENSTIGE MÅL

ACT har satt seg som mål å skape en klimanøytral prosess-industri og framtidens grønne samfunn med nye verdikjeder, digital transformasjon og ny infrastruktur for innovasjon. Klyngen dekker hele verdikjeden fra produksjon av fornybar kraft og uttak av mineraler, til leverte varer og tjenester. Medlemmene kommer i hovedsak fra Trøndelag og Nord-Norge, med tyngdepunkt på Helgeland. Bedriftene i klyngen har mer enn 5300 ansatte og omsetter for over 32 mrd. kroner.

BETYDELIG STØTTE

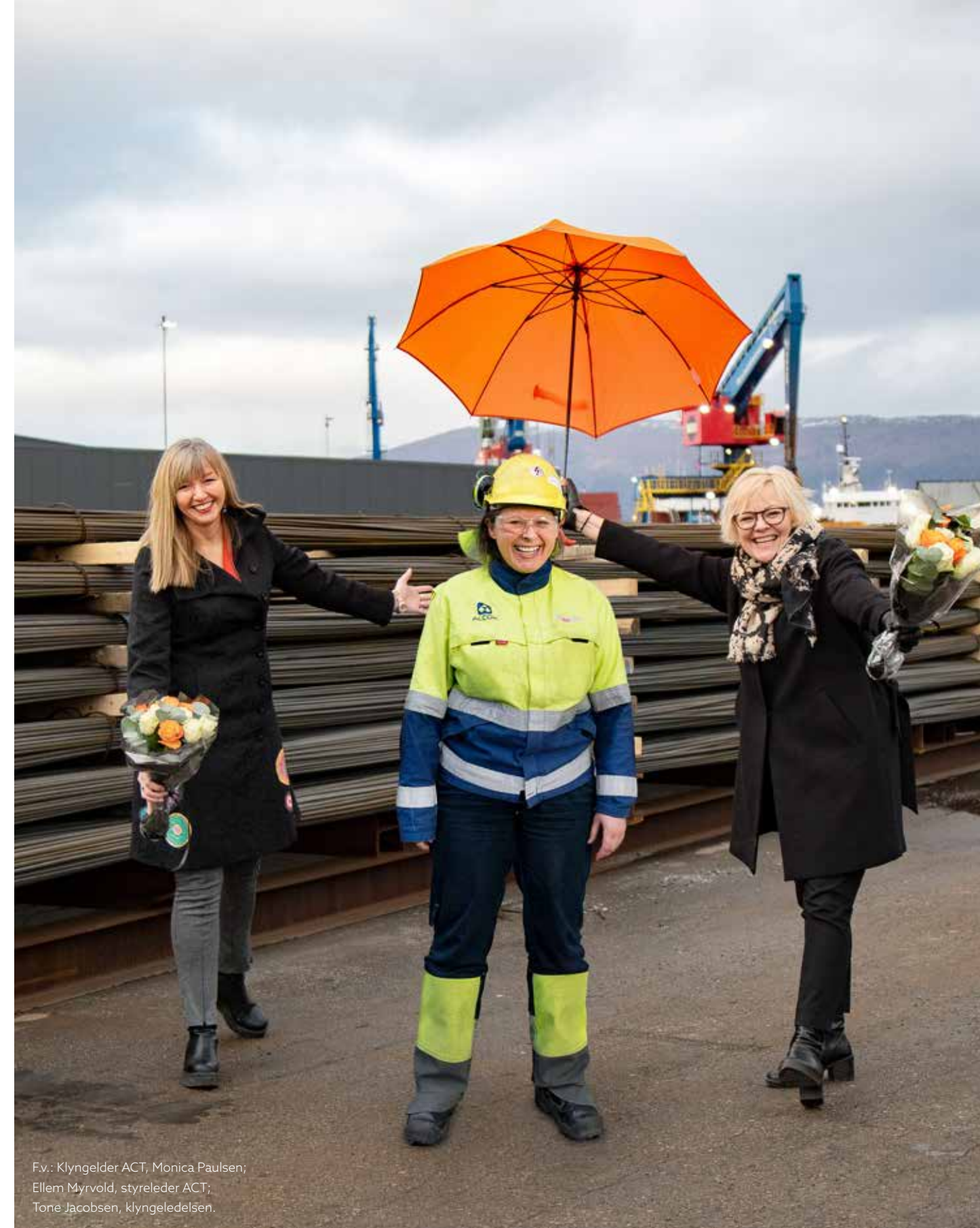
Et opptak til ARENA-Pro vil i løpet av de neste fem årene utløse 60 MNOK til å forsterke industrielle løft i nord; 50% fra offentlige virkemidler, og 50% i egeninnsats fra partnerskapet. Konkurransen om plass i programmet er hard, og totalt 24 søknader til ARENA og ARENA Pro konkurrerer om de samme midlene. Femten klynger har søkt om opptak som ARENA-klynge, og ni klynger har søkt om opprykk til ARENA Pro, ACT er en av dem som fikk sin søknad innvilget.

– Vi er glad for at ACT vinner fram i tøff konkurranse med dyktige næringsklynger fra hele landet. En nasjonal satsing på industrielle løft i ACT vil bidra til økt bærekraft globalt, og utvikle arbeidsplasser og samfunn i nord. Ingenting er bedre enn det! Opptak i Arena Pro styrker klyngens posisjon og påvirkningskraft, og utløser ressurser til industriell omstilling og utvikling av nye grønne satsinger sier Monica Paulsen, klyngeleder i ACT.

SPYDSPISS

ACT skal være en spydspiss i omstillingen til et sirkulært lavutslippssamfunn, og ta en viktig rolle i å utløse det store potensialet som ligger i omstilling av prosessindustri og effekten av krysskoblinger mellom denne og andre industrier. Gjennom et framoverlent og motivert partnerskap med felles ambisjoner er ACT klar til å løfte større satsinger.

– Skal vi klare de store omstillingene som et grønt skifte vil kreve må vi samarbeide. Bærekraftig vekst bygger på prinsippet at en skal fordele ressursene slik at de brukes på best mulig måte for flest mulig, da bli samarbeid ikke bare viktig, men avgjørende for å lykkes. ACT har utviklet en arena for samarbeid, som gjødsel til utvikling vi nå



F.v.: Klyngelder ACT, Monica Paulsen; Ellem Myrvold, styreleder ACT; Tone Jacobsen, klyngeledelsen.

kan høste fra og dyrke, slik at veksten både blir frodig og grønn, ifølge Ellen Myrvold, Styreleder i ACT

TO I NORD-NORGE

Det er ikke bare ACT som kan glede seg i dag; av ni nasjonale Arena Pro-søknader blir hele to tildelt nordnorske klynger. I tillegg til ACT fikk også Cod Cluster den gjeve utmerkelsen. Sistnevnte er den nasjonale hvitfiskklyngen som med sine 50 partnere skal skape fremtidens fiskerinæring med bærekraftig verdiskaping og levende kystsamfunn. Ved å strekke sesongen gjennom ulike tiltak, ta i bruk ny teknologi og forskning skal ta i bruk ny teknologi og forskning skal klyngen skape mer verdi av hver enkelt fisk som tas opp fra havet.

Klyngen dekker hele verdikjeden fra flåte til marked. Medlemmene kommer i hovedsak fra Nord-Norge, med tyngdepunkt i Vesterålen og Båtsfjord.

At Nord-Norge får to Arena Pro klynger i konkurranse med andre meget sterke næringsklynger, er en stor anerkjennelse til de nordnorske bedriftene som viser både vilje og evne til å skape fruktbare resultater gjennom klyngesamarbeid. Gratulerer til Cod Cluster og Nord-Norge! Vi gleder oss til fortsatt samarbeid og vekst.

Tekst og bilde også sendt ut som pressemelding 19. november 2020 av klyngeledelsen i ACT.



OM ACT

- Er i dag over 80 partnere
- Ble tatt opp i det nasjonale klyngeprogrammet i 2017, har hatt ARENA status siden.
- Bedriftene i klyngen har mer enn 5300 ansatte og omsetter for over 32 mrd. kroner.
- ACT skal være en spydspiss i omstillingen til et sirkulært lavutslippssamfunn, og ta en viktig rolle i å utløse det store potensialet som ligger i omstilling av prosessindustri og effekten av krysskoblinger mellom denne og andre industrier.
- Et opptak til ARENA-Pro vil i løpet av de neste fem årene utløse 60 MNOK til å forsterke industrielle løft i nord; 50% fra offentlige virkemidler, og 50% i egeninnsats fra partnerskapet.

Les mer på www.arcticclusterteam.no

FLYBUSS MO I RANA

Gjeldende fra 1. desember 2020

Mandag-Fredag:

	*WF768	WF 769	WF 770	WF 773	WF 774	WF 777	WF778
Jernb st	05:20	08:30	10:40	15:05	17:00	20:05	
Sykehuset	***		***	***	***	***	
Røssvoll	05:50	09:00	11:10	15:35	17:30	20:35	
Fra flypl ca		09:25	11:30	15:55	17:55	21:00	22:40

Lørdager:

	*WF772	*WF 773	WF 773	WF 774	WF 777	WF778
Jernb st	12:10		12:10	15:05	17:00	20:05
Sykehuset	***		***	***	***	***
Røssvoll	12:40		12:40	15:35	17:30	20:35
Fra Røssvoll ca		15:55		15:55	17:55	21:00 22:40

* Turen kjøres på bestilling. Må bestilles innen kl. 22:00 kvelden før. Søndagsturen må bestilles fredag kveld.

*** Passeres uten tidsangivelse.

Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.

RUTE TRASE: Busstasjonen, O.T.Olsensgt, CC Helma Hotell, Scandic Meyergården nedstien, L.Meyers gate, Nordl vn, Sagbakken, Ranenget og om sykehuset til Flyplassen.

Søndre gate og Midtre gate hentes på forespørsel.

Pris pr pers. kr. 150,-

Tlf + 47 971 44 444

HTS
Helgeland Transport Service



Sikkerhetssjef i Mo Industripark,
Richard Erlandsen

DIGITALE ØVELSER ER KOMMET FOR Å BLI

Koronasituasjonen har gjort det vanskeligere for industrivernet i Mo Industripark å gjennomføre fysiske øvelser. Derfor har de i år måtte tenke annerledes.

STORT SPRANG

Det felles industrivernet for Mo Industripark trener sammen 20 timer i året. Industrivernet består av personell fra MIP Sikkerhetssenter og ansatte i flere av prosessbedrifter i parken. I år øver de også digitalt.

– Nå må vi være kreative og trene industrivernet på andre måter. Hele Norge har tatt et gigasprang digitalt og det kommer også industrivernet til gode. Jeg har tro på våre digitale læringsvideoer som et supplement, forteller sikkerhetssjef i MIP, Richard Erlandsen om den nyeste øvingsplattformen.

Det er viktig å trene jevnlig.

DYBDETRENING

Industrivernets årlige øvingstimer er så verdifulle at de ikke kan erstattes, heller ikke av digitale øvelser. Men sistnevnte gir

industrivernet muligheten til å gå i dybden på temaer som de ellers ikke ville hatt tid til, og det har kommet for å bli.

– Det ligger mye læring i en digital øvelse og det vil bli flere av dem i fremtiden, men da som et supplement som industrivernet kan gjøre for å få bedre forståelse av for eksempel skader, mener Erlandsen.

DIGITALE LÆRINGSVIDEOER

Industrivernet har nylig gått gjennom en digital læringsvideo som omhandler førstehjelp og symptomer.

– Jo mer kunnskap du har om kroppen, jo enklere er det å sette en slags diagnose. Vi må vite så mye vi kan for å sette en diagnose i anførselstegn, for vi er ikke leger, men vi må prøve å beskrive skadene og hva som skjer med pasienten så godt som mulig slik at nødetatene er forberedt til de kommer på stedet eller kan hjelpe oss på telefonen til de ankommer og tar over, forklarer Erlandsen.

Det er redningsmann i Norsk luftambulans og innsatsleder på MIP Sikkerhetssenter Thomas Dahle som står bak videoen.

– Thomas tilbød seg å lage videoen og tilbakemeldingene har vært positive. Det fine med digitale læringsverktøy er at kollegaer kan gå gjennom det når det passer dem. Noen foretrekker på morgenen på arbeid, andre hjemme i fred og ro etter jobb, sier Erlandsen.

Det ligger mye læring i en digital øvelse og det vil bli flere av dem i fremtiden, men da som et supplement.

ØVELSE GJØR MESTER

I tillegg til årlige fellesøvelser med industrivernet, trener brannpersonell ved MIP Sikkerhetssenter daglig siden de er i beredskap 365 dager i året.

– Vi kjører ofte påkledningsdriller, stigedriller, trener på utrykning, øver på å koble brannslanger, sjekker brannkummer, øver på å bære bære opp og ned etasjer, gjennom mørke og trange rom. Alle disse øvelsene kan gjøres ute og med en meter avstand. Vi kan ikke slutte å øve, men industrivernet må tenke smittevern, påpeker Erlandsen.

En situasjon hvor du må handle raskt kan oppstå når som helst, også under korona, og da er det viktig at kunnskapen sitter i fingrene. – Selvsagt skal det øves, det er viktig å trene jevnlig så ikke kunnskapen forsvinner, avslutter Sikkerhetssjefen.

Denne teksten er basert på en artikkel om samme tema i bladet «Sikkerhet» fra næringslivets sikkerhetsorganisasjon.



Redningsmann i Norsk luftambulans og innsatsleder ved MIP Sikkerhetssenter Thomas Dahle.

GJØR ET GRØNT VALG

Velg 100 % fornybar strøm fra Helgeland Kraft og reduser bedriftens klimaavtrykk.



«Vi i Kvarøy Fiskeoppdrett har valgt 100 % fornybar strøm, og redusert klimaavtrykket vårt med 165 tonn CO₂ i året.»

ALF-GÖRAN KNUTSEN
Daglig leder i Kvarøy Fiskeoppdrett



Fornybar energi fra

HELGELAND KRAFT

Kundesenter: 751 00 700
www.helgelandkraft.no/strom/bedrift



Skiskytter Emilie Kalkenberg mottar sponsormidler fra Mo Industripark AS



Motorcrosskjører Oda Tøndersen var blant mottakerne av sponsormidler i 2020

NÅ ER DET MULIG Å SØKE OM SPONSORMIDLER FOR 2021

Sponsormiddelordningen vår er populær, og resulterer årlig i flere titalls søknader om støtte. I likhet med tidligere år vil tiltak og aktiviteter som retter seg mot barn og unge bli prioritert også denne runden. Nå lyses midlene for 2021 ut med søknadsfrist 14. desember.

SAMFUNNSANSVAR

Sponsing av tiltak som fremmer utvikling, trivsel og positivt engasjement for barn og ungdom i regionen er noe Mo Industripark AS er glade for å kunne bidra med.

Som en betydelig samfunnsbygger og næringsaktør i Rana, ønsker vi å være en positiv medspiller, gjennom å støtte opp om aktivitet som fremmer samfunnsansvar og samfunnsengasjement.

Alle er velkomne til å søke, men aktiviteter som retter seg mot barn og unge vil bli prioritert.

VÅRE KRITEIRER

Mo Industripark AS skal støtte opp om tiltak som bidrar til utvikling, trivsel og positivt engasjement og som på lang sikt kan bidra til å styrke regionens verdiskapning og sysselsetting.

Aktiviteter som viser ansvarlighet for lokalsamfunn og lokale virksomheter, og aktivitet som skaper engasjement og stolthet for vår region og vårt næringsliv, ønsker vi å styrke.

INNRETNING

Vi gir primært støtte i form av sponsing til tiltak som fremmer lokal aktivitet innenfor idrett, kultur og ideelle formål. Her vil vi vektlegge tiltak som:

- Styrker interesse for kultur, idrett og

utdanning.

- Skaper interesse for lokalkunnskap.
- Er basert på aktivitet i vår region.
- Prioriterer barn og ungdom.
- Støtte i form av sponsing skal bidra til å profilere Mo Industripark AS på en positiv og synlig måte.

SØKNADENS INNHOLD

- Skriftlig søknad der aktiviteten det søkes støtte til beskrives med innhold, deltakere, omfang og tid aktiviteten går over.
- Spesifisert beløp det søkes om fra Mo Industripark AS.
- Plan for profilering av Mo Industripark AS innenfor aktiviteten.
- Plan for hvordan aktiviteten profileres utad, gjerne med referanser til tidligere tilsvarende aktivitet.
- Vi behandler kun skriftlige søknader, og kun ved den årlige behandlingsrunden. Sponsoravtaler inngås for ett år av gangen.

Søknader sendes til: sponsor@mip.no innen 14. desember.

Søknadene for 2021 vil bli behandlet i løpet av januar 2021. Resultater offentliggjøres i slutten av januar/begynnelsen av februar og de som får innvilget sin søknad vil inviteres til et koronatilpasset sponsormøte rundt samme tidsrom.

Lykke til!

”Alle er velkomne til å søke, men aktiviteter som retter seg mot barn og unge vil bli prioritert.

Rana Karateklubb har mottatt sponsormidler fra Mo Industripark AS i 2020.



HEGGE KRISTIANSEN
Bedriftssykepleier Helse og Sikkerhet

2010

Mange varierte arbeidsoppgaver.

Laga lunsj for gjengen den uka.

Matpakke.

Nettavis.

Privatsjåfør for kidsa, turer med verdens beste hund Mira og så husarbeid da.

FOLK I PARKEN

Ansatt siden

Hva er det beste med jobben din?

Hva ville du gjort hvis du var sjef i en uke?

Matpakke eller kantina

Nett eller papiravis?

Hva gjør du på fritida?



JENNY PALIGUTAN
Kantinemedarbeider AGA

Høsten 2019

Ulike oppgaver og utfordringer hele tiden.

Det vet jeg ikke.

Begge deler.

Nettavis.

Jeg er på jobb hele dagen som folk flest. Jeg har liksom ikke noen ordentlige hobbyer. Trener av og til. Tiden går av seg selv etter jobb. Spising, internett, TV-serie, rydding, klesvask. Føler meg som verdens kjedeligste menneske.





ØKONOMISK BERG- OG DALBANE

2000 – 2015: FINANSKRISE, MILJØSPØRSMÅL OG OLJESATSING

Nye tilbakeslag i det internasjonale stålmarkedet rammet Rana-industrien i 1986, og årene som fulgte ble preget av stor omstillingsaktivitet.

Skiftende forutsetninger

Miljøspørsmål, global resesjon, rammevilkår under press og ny vekst preget starten av det nye millenniet. I tillegg skiftet bedrifter eiere, Kina entret den globale stålindustrien, og oljesatsing i nord skapte nye muligheter. Så kom finanskrisen og slo beina under flere viktige selskap. Men ut av krisen vokste nye etableringer og økt etterspørsel.

Konjunktursvingninger

2000-tallet startet med konjunkturoppgang og god etterspørsel, men allerede i 2001 gikk verden inn i en alvorlig resesjon. Terrorangrepet i USA den 11. september forsterket dette, og børsene i verden falt markant.

I Mo Industripark skapte det store

svingninger og ulike konsekvenser for bedriftene. Elkem Rana ble hardest rammet og ble besluttet nedlagt fra 2002. Verkstedbedriftene Miras og Mo Mekaniske Verksted hadde derimot god vekst i både omsetning og ansatte.

Medvindssår

Fra 2003 ble det igjen gode konjunkturer gjennom flere år. Det brasilianske selskapet Rio Doce Manganese Norway kjøpte smelteverket fra Elkem Rana og bygde om til ferromangan-produksjon. Fesil Rana Metall gjennomførte ombygging av ovn 6, en langsiktig satsing som forbedret både prosess, sikkerhet og miljø.

Det var også god etterspørsel i markedene og høy kapasitetsutnyttning ved de store bedriftene. Eksportverdien steg med én milliard kroner til rundt 3,5 milliarder, og tonnasje over Rana industriterminal økte betydelig.

Også Rana Gruber opplevde sterk økning i etterspørsel, med påfølgende driftsutvidelse. Jernmalprisene hadde økt markant etter Kinas omfattende satsing på utbygging av infrastruktur og industri, en vekst som fortsatte i flere år.

Kraftpriser

Økt konkurranse i verdensmarkedene førte imidlertid til store svingninger i prisene, særlig for ferrolegeringer, og i 2005 rammet høye kraftpriser alle smelteverkene.

Selv om Fundia Armeringsstål hadde høy aktivitet og god etterspørsel, var økning i kraftprisene problematisk. Kraftkontraktene fra omstillingen gikk ut i 2005 uten innføring av noe nytt industrikraftregime, og for Fundia ble merkostnaden på 60 millioner kroner i året.

Støv og tungmetaller

Tidlig i 2000 ble det gjort målinger av tungmetaller i norsk industri, der det framkom «uønsket store mengder» kvikksølv fra Fundia. De neste fem årene ble preget av miljøspørsmål som utslipp av tungmetaller og støv, inntil ny teknologi for forvarming og innlastning av skrap i stålloven, med tilhørende nytt renseanlegg, sto ferdig i 2008.

I mellomtiden var det drakamp om investeringer med de finske eierne, hestehandel i Stortinget om statlig tilskudd til renseanlegg, og salg av Fundia til det spanske stålkonsernet Celsa Group i 2006.

Det toppet seg samme år med ekstra store støvutslipp og opprettelsen av egen partipolitisk miljøliste ved kommunevalget i 2007. Året etter var dette snudd og Celsa Armeringsstål fikk miljøprisen i Rana i 2008. Da var det også etablert et omfattende måle- og tiltaksprogram i Mo Industripark for reduksjon av støvutslipp, et arbeid som fortsatt pågår.

Rammevilkår og investeringer

Kraftpris og andre rammevilkår, blant annet arbeidsgiver- og miljøavgift, ble svært viktige tema for bedriftene, og på dette feltet ble det nødvendig å arbeide aktivt med politisk påvirkning i fellesskap med både andre bedrifter og fagbevegelse i landsdelen.

Fra omstillingen startet i 1988 til 2005 hadde de store bedriftene i industriparken investert om lag 500 millioner kroner i miljøtiltak. I de neste årene ble det gjort nye betydelige investeringer, blant annet consteel-anlegget ved Celsa med tilhørende renseanlegg. Norsk Jern Eiendom, nå Mo Industripark AS, investerte også over 400 millioner kroner i infrastrukturen, som vannverket, gassproduksjon og distribusjon, kraftnett, kai, deponier, rehabilitering av bygg og nybygg.

Oljemarkedet vokser

Verkstedindustrien fikk også meget godt år, og flere bedrifter fikk innpass i offshore- og skipsbyggingsindustri. Ordremengden vokste for både Miras Multimaskin, Mo Mekaniske Verksted, blant annet med store ordrer for den nye Anodefabrikken i Mosjøen, i Glomfjord og andre steder. Ruukki Profiler opplevde også medvind.

Eierskifte ved Rana Gruber

Den betydelige veksten for Rana Gruber gjorde det nødvendig å finne nye eiere med sterk evne til nye investeringer i gruven. I 2008 overtok Leonhard Nilsen & Sønner selskapet, og en prosessendring av malmutvinning og omfattende investering i gruvene startet opp.

Finanskrisen rammer

Da statsminister Jens Stoltenberg foretok offisiell åpning av det nye Consteel-anlegget ved Celsa høsten 2008, var en ny global krise allerede merkbar på verdensmarkedene. Finanskrisen ble et faktum, og tidlig i 2009 ble produksjonen ved Eka Chemicals lagt ned.

I 2010 ble også Ruukki Profiler lagt ned og 275 ansatte mistet jobben. Ruukki hadde sitt beste år noensinne i 2008, men da bunnen under skipsbyggingsindustrien falt helt ut, valgte de finske eierne å legge ned.

Konkurser

I januar 2012 gikk Miras-konsernet konkurs, inklusiv Miras Multimaskin. Miras Grotnes ble imidlertid videreført, ikke minst på grunn av deres gode posisjon som spesialleverandør innenfor en nisje i offshore-markedet. Også par andre Miras-bedrifter ble videreført

etter refinansiering. Miras-konkursen skulle imidlertid føre til stor vekst for Momek-selskapene, som hadde hatt flere år med god utvikling.

Miras-konsernet hadde før konkursen vel 300 ansatte. Enn del fikk arbeid i Momek, andre ved Rana Gruber, og som følge av etterspørsel og utvikling i bransjene klarte Rana-industrien å opprettholde om lag samme bemanning til tross for konkursene.

Ny vekst

I slutten av 2012 solgte Vale Manganese Norway smelteverket i Mo Industripark til Glencore, og med nye eiere fikk manganverket en ny giv. Profilvalseverket ble revet og ga plass for et nytt, stort ferdigvarelager for Celsa i 2013.

Samtidig kom en ny etablering til industriparken, Wasco Coatings Norway, som følge av utbyggingen av Aasta Hansteen-plattformen utenfor Helgelandskysten.

Offshoreleveranser

Wasco hadde vunnet oppdraget for å levere om lag 500 km rørledning til feltet på Helgelandskysten. Lagerbygg på Rana Industriterminal ble bygd om til produksjonsanlegg, terminalområdet ble utbygd, og de ferdigbehandlede rørene ble fraktet rett ut til feltet derifra.

Momek-konsernet, som i flere år hadde arbeidet målbevisst for å kvalifisere seg til offshoreoppdrag, vant også frem og landet oppdrag som produksjon av et tjuetalls sugeankre til plattformen.

Fremtidssatsing i MIP

Fesil ble i 2014 solgt, noe som førte til eierskifte Mo Industripark AS, som for første gang fikk majoritetseiere med lokal forankring. Arve Ulriksen ble ansatt som ny adm. dir. i MIP AS, og samtidig ble MIPs strategi endret; en offensiv, utadrettet strategi for det grønne skiftet. En rekke nye aktiviteter fulgte. Det vil være hovedfokus i neste artikkel.

Tekst av Ivar Hartviksen for Mo Industripark as

OM TILBAKEBLIKK-SPALTEN

Ranas industrihistorie strekker seg 170 år tilbake i tid og kan deles inn i tidlig industriutvikling, tiden med Norsk Jernverk og tiden etter omstillingen til privat eierskap.

I 2020 er det 65 år siden oppstarten av A/S Norsk Jernverk. Mye av dagens industri i Mo Industripark drives videre på tuftene til det gamle jernverket. Dette markerer vi med en artikkelserie i år med historiske tilbakeblikk fra anleggsperioden frem til dagens industrivirksomhet. Serien består av seks artikler, en i hver utgave av IndustriparkNytt.

Artikkelrekken vil ta for seg følgende tidsepoker:

1955 Det hele begynner – Anleggsperioden og oppstart av A/S Norsk Jernverk
1960 – 1975 Statsindustriens glanstid i Rana: investeringer, stridigheter og utfordringer
1975 – 1985 Stålkrisen og internasjonal stålindustri i endring
1985 – 2000 Fra statlig til privat eierskap – Norsk industripolitikk i endring
2000 – 2015 Økonomisk berg- og dalbane – Finanskrise, miljøspørsmål og oljesatsing
2010 – 2020 Fra miljøfokus til grønt skifte

Flere bilder og historisk stoff: www.mip.no/historie



Mai 2010: Den siste orden ved profilvalseverket gikk gjennom valsene. 55 års valsehistorie av profiler var over.



2011: Klargjøring av salve i dagbruddet ved Rana Gruber i et felt med 30 hull på 8 meter.



Juli 2015: Meget hektisk ved Rana med utskipping av både rør fra Wasco og sugeankre fra Momek til Aasta Hansteen-plattformen.

JUBILANTER

75år

WENCHE THOMASSEN

Elkem Rana
09.10.1945

55 år

RICHARD ERLANDSEN

Mip Sikkerhetssenter
15.11.1965

30år

CHRISTIAN KRISTIANSEN

Elkem Rana
03.11.1990

70år

KJELL STÅLE OLSEN

Mo Industritransport
22.11.1950

50år

ODDBJØRN FJESME

MOMEK Techteam AS
09.11.1970

20år

KASPAR STEIRO

Elkem Rana
16.08.2000

60år

JAN WALTHER FORSBAKK

Elkem Rana
11.09.1960

KENNETH KAROLIUSSEN

Mo Industritransport
07.12.1970

STINE SØRENG HAUGEN

Celsa Armeringsstål AS
22.11.2000

KENNETH HØGÅS

Elkem Rana
09.10.1960

ODD STRANDVOLL

Mo Industritransport
07.12.1970

40år

RUNAR SOLVANG

Elkem Rana
12.10.1980

PER REIDAR ENG

Celsa Armeringsstål AS
23.11.1960

KJELL VALRYGG

Celsa Armeringsstål AS
02.12.1960

ANDERS MIKALSEN

Celsa Armeringsstål AS
15.12.1980

VEBJØRN ROLF HANSSEN

Celsa Armeringsstål AS
18.12.1960



Hva synes du om den fornyede utgaven av
informasjonsavisen for Mo Industripark?
Ris, ros eller tips kan sendes til tonje.nermark@mip.no